Pierwsza Ławka · zestaw działowy · liceum i technikum

Dział 2

Szkoła jako wspólnota

Statut, prawa i obowiązki ucznia oraz ich źródła (Konstytucja, Konwencja o prawach dziecka, Prawo oświatowe), reagowanie na naruszenia reguł, diagnoza potrzeb szkoły i wniosek, samorząd uczniowski, rada szkoły i inne mechanizmy współdecydowania; fakultatywnie analiza regulaminu samorządu i mediacje. Działania obywatelskie: wybory szkolne (EO.D.9), debata (EO.D.1) i sonda (EO.D.14). Osiem kart: najważniejsze wiadomości z wzorcowymi odpowiedziami, ćwiczenia, utrwalenie, praca z materiałem źródłowym, kartkówka (A i B) i sprawdzian (A i B) – z kluczem i zasadami oceniania.

Edukacja obywatelska | klasa 2 LO i technikum | Dział 2 | zakres podstawowy (ZP)

	Karta	Rodzaj	Poziom	Zadania
1	**Szkoła jako wspólnota – najważniejsze wiadomości** Teoria w pigułce, wzorcowe odpowiedzi, rozgrzewka	Najważniejsze wiadomości	ZP	4 zad. · 12 pkt
2	**Szkoła jako wspólnota – ćwiczenia** Ćwiczę pojęcia i mechanizmy	Ćwiczenia	ZP	8 zad. · 28 pkt
3	**Szkoła jako wspólnota – utrwalenie** Porównuję, wyjaśniam, uzasadniam	Ćwiczenia	ZP	8 zad. · 19 pkt
4	**Szkoła jako wspólnota – praca z materiałem źródłowym** Przepisy, dane, teksty i kazusy – polecenia z punktacją		ZP	6 zad. · 15 pkt
5	**Kartkówka: Samorząd uczniowski i organy szkoły – grupa A** 15 minut · 10 pkt	Kartkówka	ZP	4 zad. · 10 pkt
6	**Kartkówka: Samorząd uczniowski i organy szkoły – grupa B** 15 minut · 10 pkt	Kartkówka	ZP	4 zad. · 10 pkt
7	**Sprawdzian: Szkoła jako wspólnota – grupa A** 45 minut · 30 pkt	Sprawdzian	ZP	9 zad. · 30 pkt
8	**Sprawdzian: Szkoła jako wspólnota – grupa B** 45 minut · 30 pkt	Sprawdzian	ZP	9 zad. · 30 pkt

Jak korzystać z zestawu

- Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości z działu i pokazuje wzorcowe odpowiedzi z wyjaśnieniem – od niej warto zacząć.
- Karta 2 to ćwiczenia (pojęcia, klasyfikacje, przyporządkowania), karta 3 – utrwalenie (porównania, przyczyny i skutki, uzasadnienia).
- Karta 4 to praca z materiałem źródłowym – przepisy, dane, teksty, schematy – (polecenia z punktacją i zasadami oceniania w kluczu).
- Karty 5–6 to kartkówka (15 minut), a karty 7–8 – sprawdzian (45 minut), każde w grupach A i B: te same typy zadań i ta sama punktacja, inne treści.
- Klucz na końcu zestawu zawiera odpowiedzi i zasady oceniania zadań otwartych w stylu CKE (przykładowe rozwiązania, co daje punkt, czego się nie uznaje).
- Osobny plik „Powtórka" zbiera pojęcia, przepisy i fakty w tabelach, typowe błędy i test „Sprawdź się".

Oznaczenia

ZP	zakres podstawowy
ZR	zakres rozszerzony (treści tylko dla ZR)
(0–2 pkt)	liczba punktów możliwych do zdobycia za zadanie
Zadanie 4.1.	wiązka zadań do wspólnego materiału źródłowego
Jak to sprawdza CKE	typ zadania i typowy błąd ze sprawozdań CKE
Na maturze	wymagania z podstawy programowej, których dotyczy temat

Wymagania z podstawy programowej (Dz.U. 2024 poz. 1019)

- **EO.II.1** opisuje znaczenie szkolnych reguł określonych w statucie lub innych dokumentach wewnątrzszkolnych oraz prawa i obowiązki uczniowskie, zna ich źródła i uzasadnienie, reaguje w sytuacjach naruszenia reguł
- **EO.II.2** diagnozuje problemy i potrzeby społeczności szkolnej, proponuje konstruktywne rozwiązania, a także w miarę możliwości (samodzielnie lub zespołowo) podejmuje działanie w tej sprawie
- **EO.II.3** opisuje ideę samorządności uczniowskiej, w tym samorząd klasowy, szkolny i radę szkoły; analizuje mechanizmy włączania uczniów w decydowanie o sprawach szkoły, a także wykorzystuje samodzielnie lub w grupie wybrany mechanizm

Materiał oryginalny – żadne zadanie ani tekst nie jest kopią materiałów CKE, podręcznika ani zbioru zadań. Podstawa programowa LO i technikum – edukacja obywatelska, zakres podstawowy (Dz.U. 2025 poz. 382). Wymagania: EO.II.1–EO.II.3. Stan prawny i faktyczny na dzień 6 listopada 2026 r. Pisownia według zasad od 1.01.2026. Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Szkoła jako wspólnota – najważniejsze wiadomości

Teoria w pigułce, wzorcowe odpowiedzi, rozgrzewka

ZP KARTA 1/8

Imię i nazwisko: Klasa: Data: Wynik: ..... / 12 pkt

Najważniejsze wiadomości · 12 pkt

Przypomnij sobie

- **Szkoła jako wspólnota.** Szkołę tworzą uczniowie, nauczyciele, rodzice i dyrektor, a każda z tych grup ma swoje prawa, obowiązki i organy. W szkole działają m.in. rada pedagogiczna (art. 69 Prawa oświatowego), rada rodziców (art. 83), samorząd uczniowski (art. 85) i – jeśli została powołana – rada szkoły (art. 80). Uczeń nie jest wyłącznie adresatem decyzji: ustawa daje uczniom środki, by współdecydować o sprawach szkoły. Wspólnota działa, gdy wszyscy znają reguły, a spory rozwiązuje się zgodnie z ustalonymi procedurami.
- **Statut i inne dokumenty.** Statut szkoły to podstawowy dokument, który konkretyzuje przepisy ustaw. Zawiera m.in. organy szkoły i sposób rozwiązywania sporów między nimi (art. 98 ust. 1 pkt 5), **prawa i obowiązki uczniów** oraz tryb składania skarg w razie naruszenia praw ucznia (pkt 17), **rodzaje nagród** i tryb wnoszenia zastrzeżeń (pkt 18), **rodzaje kar** i tryb odwoływania się od kary (pkt 19). Projekt statutu przygotowuje rada pedagogiczna (art. 72 ust. 1), a uchwala go rada szkoły (art. 80 ust. 2 pkt 1), a gdy rady nie powołano – jej zadania wykonuje rada pedagogiczna (art. 82 ust. 2). Statut nie może być sprzeczny z ustawami. Obok statutu działają inne regulacje wewnątrzszkolne, np. program wychowawczo-profilaktyczny (uchwala go rada rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną – art. 84 ust. 2 pkt 1) i zasady oceniania.
- **Prawa i obowiązki ucznia – źródła i uzasadnienie.** Prawa wynikają z kilku poziomów: **Konstytucja** (prawo do nauki, obowiązkowej do 18. roku życia – art. 70 ust. 1; ochrona praw dziecka i obowiązek wysłuchania zdania dziecka – art. 72 ust. 1 i 3; równość – art. 32), **Konwencja o prawach dziecka** (dziecko to osoba poniżej 18 lat – art. 1; prawo do swobodnego wyrażania poglądów w sprawach, które dotyczą dziecka, „z należytą wagą, stosownie do wieku oraz dojrzałości" – art. 12), **Prawo oświatowe** (podstawowe prawa uczniów, art. 85 ust. 5; obowiązki, art. 99) oraz **statut**. Obowiązki (zachowanie na zajęciach, usprawiedliwianie nieobecności, zasady ubierania się, szacunek wobec innych) mają uzasadnienie: umożliwiają naukę i bezpieczeństwo wszystkich. Prawa nie są nieograniczone – wolność jednej osoby kończy się tam, gdzie zaczyna się wolność innej.
- **Gdy reguły zostają naruszone.** (1) *Naruszenie obowiązku przez ucznia* – statut określa rodzaje kar i tryb odwołania się od kary; uczeń ma prawo znać zasady i wnieść odwołanie. (2) *Naruszenie praw ucznia* – najpierw rozmowa z osobą zainteresowaną (nauczycielem, wychowawcą), potem skarga w trybie określonym w statucie (pkt 17), w razie potrzeby – do organów wyższych, np. organu sprawującego nadzór pedagogiczny; w sprawach praw dziecka działa też Rzecznik Praw Dziecka (art. 72 ust. 4 Konstytucji). (3) *Świadek* – nie milczy, wspiera poszkodowanego, zgłasza sprawę dorosłemu, a w sprawach groźnych także dyrekcji. Zgłaszanie naruszeń to nie „donosicielstwo", lecz troska o wspólnotę.
- **Samorząd uczniowski (art. 85).** Tworzą go **wszyscy uczniowie**, a jego organy są **jedynymi reprezentantami ogółu uczniów**. Zasady wybierania i działania organów określa **regulamin uchwalany przez ogół uczniów w głosowaniu równym, tajnym i powszechnym** (równe – każdy ma jeden głos; tajne – nikt nie wie, jak głosował; powszechne – głosować mogą wszyscy uczniowie). Regulamin nie może być sprzeczny ze statutem. Samorząd może przedstawiać radzie szkoły, radzie pedagogicznej i dyrektorowi wnioski i opinie we wszystkich sprawach szkoły (w szczególności

dotyczących praw uczniów z ust. 5), może w porozumieniu z dyrektorem podejmować działania wolontariackie (ust. 6) i wyłonić radę wolontariatu (ust. 7). Samorząd klasowy to najniższy szczebel: jego zasady wynikają z regulaminu samorządu.

- **Jak uczniowie współdecydują?**

Mechanizm	Podstawa	Co daje
wnioski i opinie samorządu	art. 85 ust. 5	prawo zgłaszania spraw dyrektorowi i radom
uczniowie w radzie szkoły	art. 81 ust. 1	tyle samo przedstawicieli uczniów, co nauczycieli i rodziców; rada m.in. uchwala statut (art. 80)
wniosek o jednolity strój albo jego zniesienie	art. 100 ust. 1 i 7	samorząd może złożyć wniosek; dyrektor ustala wzór po zasięgnięciu opinii samorządu (ust. 3)
opiniowanie zasad dotyczących telefonów	art. 98b ust. 1 (Dz.U. 2026 poz. 1036, od 1.09.2026)	dyrektor może – za zgodą rady pedagogicznej i rady rodziców oraz po zasięgnięciu opinii samorządu uczniowskiego – zorganizować miejsca przechowywania telefonów
głosowanie nad regulaminem samorządu	art. 85 ust. 3	ogół uczniów sam uchwala zasady

Poza ustawą istnieją też narzędzia uczniowskie: ankiety i sondy (działanie EO.D.14), gazeta szkolna (art. 85 ust. 5 pkt 4), wolontariat.

- **Diagnoza i działanie (EO.II.2).** Dobry projekt zmiany w szkole przebiega etapami: (1) zauważ problem; (2) **zbierz dane** – obserwacja, ankieta lub sonda szkolna (EO.D.14), rozmowa, analiza dokumentów; (3) sformułuj problem i cel (konkretnie i mierzalnie); (4) pomyśl o 2–3 rozwiązaniach i oceń je (koszt, wykonalność, kto zyska, kto straci); (5) ustal **adresata** – kto ma kompetencje (dyrektor, rada rodziców, organ prowadzący, samorząd); (6) napisz **wniosek** (problem + dane + propozycja + uzasadnienie + prośba o odpowiedź) i zaplanuj działanie; (7) oceń efekty. Pomysł bez danych i adresata zwykle kończy się na pytaniu „kto to zrobi?”.
- **Wybory w szkole (EO.D.9).** Zasady wybierania organów samorządu określa regulamin (art. 85 ust. 3), a sam regulamin uchwala ogół uczniów w głosowaniu równym, tajnym i powszechnym. W demokratycznych wyborach szkolnych przyjmuje się te same zasady: powszechność, równość i tajność głosowania. Uczciwa kampania to: konkretny program mieszczący się w kompetencjach samorządu (nie obiecuj tego, na co nie masz wpływu), równe szanse dla kandydatów, brak obrażania kontrkandydatów, szanowanie regulaminu wyborów i wyniku. Wysoka frekwencja wzmacnia legitymację organów samorządu.
- **Fakultatywnie: analiza regulaminu (EO.II.F1) i mediacje (EO.II.F3).** Analizując regulamin, pytaj: kto go uchwalił? kto tworzy organy i jak są wybierane? jaka jest kadencja? jak się go zmienia? czy któryś zapis jest sprzeczny ze statutem lub ustawą (art. 85 ust. 3 i 4)? **Mediacja** to dobrowolne rozwiązywanie sporu z udziałem bezstronnego mediatora, który nie narzuca rozstrzygnięcia. W szkole nie ma ustawowej procedury mediacji; przyjmuje się te same zasady, które ustawa zapisuje dla mediacji cywilnej (Kodeks postępowania cywilnego): *dobrowolności* (art. 183^1 § 1), *bezstronności* (art. 183^3 § 1) i *poufności* (art. 183^4). Przebieg mediacji rówieśniczej: wstęp i zasady → wysłuchanie stron → ustalenie potrzeb → szukanie rozwiązań → ugoda (najlepiej spisana) → sprawdzenie po czasie. Mediacja nie zastępuje reakcji na przemoc: najpierw ochrona poszkodowanego i zgłoszenie dorosłym; mediacja jest możliwa dopiero, gdy poszkodowany sam tego chce i nie ma ryzyka presji.

Przykłady z rozwiązaniem

Przykład 1. **Rada pedagogiczna uchwaliła regulamin samorządu uczniowskiego. Rozstrzygnij, czy to jest zgodne z art. 85 ust. 3 Prawa oświatowego. Odpowiedź uzasadnij.**
Wzorcowa odpowiedź: Nie jest zgodne. Art. 85 ust. 3 przewiduje, że regulamin samorządu uchwala ogół uczniów w głosowaniu równym, tajnym i powszechnym, a rada pedagogiczna nie jest ogółem uczniów.
Jak myśleć: pytaj *kto* i *w jakim trybie* ma uchwalić akt. **Za co dostaje się punkt:** za rozstrzygnięcie razem z uzasadnieniem odwołującym się do przepisu.

Przykład 2. **Uczeń uważa, że nauczyciel wystawił mu ocenę bez żadnego uzasadnienia. Wskaż prawo, które może być naruszone, i dwa pierwsze kroki, jakie może podjąć uczeń.**
Wzorcowa odpowiedź: Prawo do jawnej i umotywowanej oceny postępów w nauce i zachowaniu (art. 85 ust. 5 pkt 2). Kroki: (1) rozmowa z nauczycielem – prośba o omówienie pracy i uzasadnienie oceny; (2) jeśli to nie pomoże – skarga w trybie określonym w statucie (art. 98 ust. 1 pkt 17), np. do wychowawcy i dyrektora.
Jak myśleć: od rozmowy do procedury; statut mówi, *jak* złożyć skargę.

Przykład 3. **W klasie brakuje miejsc do siedzenia na przerwach. Zaproponuj trzy kroki, które samorząd klasowy powinien podjąć, zanim zgłosi problem dyrektorowi.**
Wzorcowa odpowiedź: (1) Zebrać dane – przeprowadzić krótką sondę i policzyć miejsca (np. ile osób przebywa na korytarzu, a ile jest ławek). (2) Sformułować konkretną propozycję (np. dwie ławki przy oknie, koszt, miejsce). (3) Złożyć wniosek do dyrektora, powołując się na prawo samorządu do przedstawiania wniosków (art. 85 ust. 5), i poprosić o odpowiedź.
Jak myśleć: dane → propozycja → adresat.

Przykład 4. **Wyjaśnij, dlaczego mediacja jest właściwa w sporze dwóch uczniów o plotkę, a nie jest właściwa w sprawie pobicia ucznia.**
Wzorcowa odpowiedź: W sporze o plotkę obie strony mogą dobrowolnie rozmawiać, wysłuchać się i dojść do porozumienia, które naprawia relację. W sprawie pobicia doszło do przemocy – poszkodowany wymaga ochrony, a sprawa trafia do dyrekcji, rodziców i w razie potrzeby organów ścigania; „ugoda” z agresorem mogłaby wywołać presję na poszkodowanego.
Jak myśleć: mediacja wymaga dobrowolności i względnej równowagi stron.

Zadania

Zadanie 1. (0–4 pkt) ..... / 4

Uzupełnij zdania nazwami organów lub dokumentu z ramki – jedna nazwa jest zbędna.

statut	samorząd uczniowski	rada szkoły	rada rodziców	rada pedagogiczna

1. Dokument, który określa m.in. prawa i obowiązki uczniów oraz rodzaje kar i nagród, to _____.
2. Organ tworzony przez wszystkich uczniów szkoły to _____.
3. Organ, w którym w równej liczbie zasiadają nauczyciele, rodzice i uczniowie, to _____.
4. Organ reprezentujący ogół rodziców uczniów to _____.

Zadanie 2. (0–4 pkt) ..... / 4

Połącz prawa i zasady ze źródłem, z którego wynikają.

1. prawo do nauki, obowiązkowej do 18. roku życia	a) statut szkoły
2. prawo dziecka do swobodnego wyrażania poglądów w sprawach, które go dotyczą	b) Konstytucja RP
3. prawo samorządu do przedstawiania wniosków dyrektorowi	c) Prawo oświatowe
4. szczegółowy tryb składania skarg w szkole	d) Konwencja o prawach dziecka

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

Zadanie 3. (0–3 pkt) ..... / 3

Oceń prawdziwość zdań o samorządzie uczniowskim. Wybierz P albo F.

1. Samorząd uczniowski tworzą wyłącznie uczniowie wybrani do jego organów.	P	F
2. Regulamin samorządu nie może być sprzeczny ze statutem szkoły.	P	F
3. Regulamin samorządu uchwala ogół uczniów w głosowaniu równym, tajnym i powszechnym.	P	F

Zadanie 4. (0–1 pkt) ..... / 1

Tryb składania skarg w przypadku naruszenia praw ucznia powinien być określony w

A. rozkładzie jazdy autobusów szkolnych
B. statucie szkoły
C. regulaminie biblioteki miejskiej
D. planie lekcji

Szkoła jako wspólnota – ćwiczenia

Ćwiczę pojęcia i mechanizmy

ZP KARTA 2/8

Imię i nazwisko: ..... Klasa: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 28 pkt

Ćwiczenia · 28 pkt

Zadanie 1. (0–5 pkt)

Przeczytaj fragment aktu prawnego i wykonaj zadania.

Samorząd uczniowski w Prawie oświatowym (art. 85)

Art. 85. 1. W szkole i placówce działa samorząd uczniowski, zwany dalej „samorządem".
2. Samorząd tworzą wszyscy uczniowie szkoły lub placówki.
3. Zasady wybierania i działania organów samorządu określa regulamin uchwalany przez ogół uczniów w głosowaniu równym, tajnym i powszechnym. Organy samorządu są jedynymi reprezentantami ogółu uczniów.
4. Regulamin samorządu nie może być sprzeczny ze statutem szkoły lub placówki.
5. Samorząd może przedstawiać radzie szkoły lub placówki, radzie pedagogicznej oraz dyrektorowi wnioski i opinie we wszystkich sprawach szkoły lub placówki, w szczególności dotyczących realizacji podstawowych praw uczniów, takich jak:
1) prawo do zapoznawania się z programem nauczania, z jego treścią, celem i stawianymi wymaganiami;
2) prawo do jawnej i umotywowanej oceny postępów w nauce i zachowaniu;
3) prawo do organizacji życia szkolnego, umożliwiające zachowanie właściwych proporcji między wysiłkiem szkolnym a możliwością rozwijania i zaspokajania własnych zainteresowań;
4) prawo redagowania i wydawania gazety szkolnej;
5) prawo organizowania działalności kulturalnej, oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem;
6) prawo wyboru nauczyciela pełniącego rolę opiekuna samorządu. […]

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, Dz.U. z 2026 r. poz. 820 z późn. zm (stan prawny na dzień 6 listopada 2026 r.).

Zadanie 1.1. (0–2 pkt) ..... / 2

Podaj dwa podstawowe prawa uczniów z ust. 5, w sprawach których samorząd może przedstawiać wnioski i opinie.

Miejsce na odpowiedź

Zadanie 1.2. (0–3 pkt) ..... / 3

Wyjaśnij, co oznaczają określenia „równe", „tajne" i „powszechne" w odniesieniu do głosowania nad regulaminem samorządu.

Miejsce na odpowiedź

PIERWSZA ŁAWKA

Zadanie 2. (0–6 pkt) ..... / 6

Przyporządkuj opisy do organów. Wpisz je do tabeli.

tworzą go wszyscy uczniowie szkoły
uczniowie mają prawo wyboru nauczyciela, który jest jego opiekunem
reprezentuje ogół rodziców uczniów
uchwala w porozumieniu z radą pedagogiczną program wychowawczo-profilaktyczny
w równej liczbie zasiadają w niej nauczyciele, rodzice i uczniowie uchwala statut szkoły

samorząd uczniowski	rada rodziców	rada szkoły

Zadanie 3. (0–4 pkt)

Przeczytaj fragment aktu prawnego i wykonaj zadania.

Co zawiera statut szkoły

Art. 98. 1. Statut szkoły zawiera w szczególności: […]
5) organy szkoły oraz ich szczegółowe kompetencje, a także szczegółowe warunki współdziałania organów szkoły oraz sposób rozwiązywania sporów między nimi; […]
17) prawa i obowiązki uczniów, w tym przypadki, w których uczeń może zostać skreślony z listy uczniów szkoły, a także tryb składania skarg w przypadku naruszenia praw ucznia;
[…]
18) rodzaje nagród i warunki ich przyznawania uczniom oraz tryb wnoszenia zastrzeżeń do przyznanej nagrody;
19) rodzaje kar stosowanych wobec uczniów oraz tryb odwoływania się od kary; […]

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, Dz.U. z 2026 r. poz. 820 z późn. zm (stan prawny na dzień 6 listopada 2026 r.).

Zadanie 3.1. (0–3 pkt) ..... / 3

Podaj trzy sprawy dotyczące uczniów, które według przytoczonego przepisu musi określać statut.

Miejsce na odpowiedź

Zadanie 3.2. (0–1 pkt) ..... / 1

Statut pewnej szkoły przewiduje, że kary wobec uczniów wymierza dyrektor, a od kary nie przysługuje odwołanie. Rozstrzygnij, czy taki zapis spełnia wymóg z przytoczonego przepisu. Odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie: _____

Uzasadnienie:

Miejsce na odpowiedź

Zadanie 4. (0–3 pkt)

Przeczytaj opis sytuacji i wykonaj zadania.

Ocena bez uzasadnienia

Bartek, uczeń klasy trzeciej technikum w fikcyjnym Lipowie, dostał ze sprawdzianu ocenę niedostateczną. Nauczyciel nie pokazał mu pracy i nie wyjaśnił, za co odjął punkty. Koleżanka Zuza radzi: „Opisz to w internecie i wskaż nauczyciela z nazwiska.” Bartek chciałby jednak rozwiązać sprawę zgodnie z zasadami obowiązującymi w szkole.

Opis sytuacji przygotowany do zestawu – osoby i zdarzenia są fikcyjne.

Zadanie 4.1. (0–1 pkt) ..... / 1

Opisana sytuacja dotyczy naruszenia prawa ucznia do

A. zapoznawania się z programem nauczania

B. redagowania i wydawania gazety szkolnej

C. jawnej i umotywowanej oceny postępów w nauce

D. wyboru opiekuna samorządu

Zadanie 4.2. (0–2 pkt) ..... / 2

Podaj dwa kroki, które Bartek może podjąć zgodnie z zasadami szkoły, zanim zwróci się do organów spoza szkoły.

Miejsce na odpowiedź

Zadanie 5. (0–2 pkt) ..... / 2

W szkole uczy się 600 uczniów. W dobrowolnej sondzie, w której każdy mógł napisać o problemach szkoły, 30 uczniów napisało, że jest za mało koszy na śmieci. Samorząd chce na tej podstawie stwierdzić, że większość uczniów widzi ten problem. Rozstrzygnij, czy wniosek jest uprawniony, i podaj jeden krok, który należy wykonać dalej.

Miejsce na odpowiedź

Zadanie 6. (0–4 pkt) ..... / 4

Połącz mechanizmy włączania uczniów w sprawy szkoły z przepisami Prawa oświatowego.

1. udział uczniów w radzie szkoły	a) art. 85 ust. 3
2. opinia samorządu o wzorze jednolitego stroju	b) art. 100 ust. 3
3. uchwalenie regulaminu samorządu przez ogół uczniów	c) art. 81 ust. 1
4. redagowanie i wydawanie gazety szkolnej	d) art. 85 ust. 5 pkt 4

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

Szkoła jako wspólnota – utrwalenie

Porównuję, wyjaśniam, uzasadniam

ZP KARTA 3/8

Imię i nazwisko: Klasa: Data: Wynik: ..... / 19 pkt

Ćwiczenia · 19 pkt

Zadanie 1. (0–4 pkt) ..... / 4

W ankiecie przeprowadzonej w szkole 150 uczniów wzięło udział, a 118 z nich wskazało, że podczas przerw nie mają gdzie usiąść. Napisz fragment wniosku samorządu do dyrektora (4–6 zdań): przedstaw problem z użyciem danych, propozycję i uzasadnienie oraz powołaj się na prawo samorządu z art. 85 ust. 5 Prawa oświatowego.

Miejsce na odpowiedź

Zadanie 2. (0–2 pkt) ..... / 2

Sformułuj argument i kontrargument do tezy: *W szkole ponadpodstawowej należy wprowadzić obowiązek noszenia jednolitego stroju.*

Miejsce na odpowiedź

Zadanie 3. (0–1 pkt) ..... / 1

Zgodnie z art. 100 Prawa oświatowego wzór jednolitego stroju ustala

A. kurator oświaty

B. wyłącznie samorząd uczniowski

C. wyłącznie rada rodziców

D. dyrektor szkoły w uzgodnieniu z radą rodziców i po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i samorządu uczniowskiego

PIERWSZA ŁAWKA

Zadanie 4. (0–2 pkt) ..... / 2

Podaj dwa mechanizmy, dzięki którym uczniowie mogą wpływać na decyzje w szkole, i każdy opisz jednym zdaniem.

Miejsce na odpowiedź

Zadanie 5. (0–2 pkt) ..... / 2

Wyjaśnij, jaki jest związek między samorządem klasowym a samorządem szkolnym i jak klasa może przekazać swój pomysł dyrektorowi.

Miejsce na odpowiedź

Zadanie 6. (0–3 pkt) ..... / 3

Przyporządkuj opisy zasadom mediacji.

1. Każda ze stron może odmówić udziału w mediacji albo z niej zrezygnować.	a) bezstronność mediatora
2. Mediator nie faworyzuje żadnej ze stron.	b) poufność
3. Informacje usłyszane na mediacji nie są ujawniane poza nią bez zgody stron.	c) dobrowolność

1 ____ 2 ____ 3 ____

Zadanie 7. (0–2 pkt) ..... / 2

Podaj jedną sytuację w szkole, w której mediacja jest właściwym sposobem reakcji, i jedną, w której nie jest, oraz uzasadnij każdą krótko.

Miejsce na odpowiedź

Zadanie 5. (0–4 pkt)

Przeczytaj fragment aktu prawnego i wykonaj zadania.

Samorząd uczniowski – przepisy ustawy

Art. 85. 1. W szkole i placówce działa samorząd uczniowski, zwany dalej „samorządem".
2. Samorząd tworzą wszyscy uczniowie szkoły lub placówki.
3. Zasady wybierania i działania organów samorządu określa regulamin uchwalany przez ogół uczniów w głosowaniu równym, tajnym i powszechnym. Organy samorządu są jedynymi reprezentantami ogółu uczniów.
4. Regulamin samorządu nie może być sprzeczny ze statutem szkoły lub placówki. […]

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, Dz.U. z 2026 r. poz. 820 z późn. zm (stan prawny na dzień 6 listopada 2026 r.).

Zadanie 5.1. (0–1 pkt) ..... / 1

Dyrektor technikum ogłosił regulamin samorządu uczniowskiego, który wcześniej poparło w głosowaniu jawnym zebranie przedstawicieli klas. Rozstrzygnij, czy tryb uchwalenia regulaminu jest zgodny z przytoczonym przepisem. Odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie: _____

Uzasadnienie:

Miejsce na odpowiedź

Zadanie 5.2. (0–1 pkt) ..... / 1

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.
Zgodnie z przytoczonym przepisem samorząd uczniowski tworzą

A. przedstawiciele klas wybrani przez dyrektora
B. wszyscy uczniowie szkoły
C. uczniowie klas najstarszych
D. członkowie zarządu samorządu

Zadanie 5.3. (0–2 pkt) ..... / 2

Podaj dwie zasady głosowania nad regulaminem samorządu wynikające z przytoczonego przepisu.

Miejsce na odpowiedź

Zadanie 6. (0–3 pkt) ..... / 3

W bibliotece szkolnej jest 12 miejsc do cichej nauki, a po lekcjach chce się uczyć około 50 uczniów. Podaj trzy kroki, które powinien wykonać samorząd, aby zdiagnozować problem i przedstawić go dyrektorowi.

Miejsce na odpowiedź

PIERWSZA ŁAWKA

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Szkoła jako wspólnota – kartkówka, sprawdzian i karty pracy z powtórką, edukacja obywatelska, klasa 2 LO i technikum

Podgląd pokazał 12 z 38 stron. Pełna wersja: 38 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Szkoła jako wspólnota – najważniejsze wiadomości – 4 zadania, 12 pkt
- Karta 2: Szkoła jako wspólnota – ćwiczenia – 8 zadań, 28 pkt
- Karta 3: Szkoła jako wspólnota – utrwalenie – 8 zadań, 19 pkt
- Karta 4: Szkoła jako wspólnota – praca z materiałem źródłowym – 6 zadań, 15 pkt
- Karta 5: Kartkówka: Samorząd uczniowski i organy szkoły – grupa A – 4 zadania, 10 pkt
- Karta 6: Kartkówka: Samorząd uczniowski i organy szkoły – grupa B – 4 zadania, 10 pkt
- Karta 7: Sprawdzian: Szkoła jako wspólnota – grupa A – 9 zadań, 30 pkt
- Karta 8: Sprawdzian: Szkoła jako wspólnota – grupa B – 9 zadań, 30 pkt Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości i pokazuje wzorcowe odpowiedzi z wyjaśnieniem, za co dostaje się

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/edukacja-obywatelska-liceum-klasa-2-dzial-02-szkola-jako-wspolnota